

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, Februárius 11-ik napján, 1814-dik esztendőben.

A' tsatározó mezőkről.

A' *Basileából* Jan. 25-dikén indúlt tudósítások szerént egy nap sem múlik - el, hogy újabb seregek és mindenféle hadi szállítványok ne' érkezzenek oda. Jan. 24-dikén két Magyar Huszár Regementek érkeztek - meg, 's még 40,000 emberek vártak, nagy részint *Velitesek*. Az a' reménség táplálta tsakugyan a' *Basiliai* lakosokat, hogy a' drágaságnak naponként való nevedezésére 's a' hagymáznak a' nép között való elhatalmazására nézve, nem soká néminémű könnyebbséget fog a' város a' szállítványok' dolgában tapasztalni. — *Rheinweilernél*, Basileán alól hat mérföldnyire, egy új hidat építenek a' *Rénuson*. A' betegeknek is elvitetett már egy részek a' *Basileai* nagy. ispotályokból a' *Badeni* tartományokba. —

„A' *Vesenti* és *Epinali* Polgármesterek elfogattatván, Basileába hozattak. Olyan hír terjedett - el, hogy *Sándor Császár Befort* mellett személyes veszedelemben forgott légyen a' víznek kiáradása miatt, de szerentesén megmenekedett.“

A' *Langresi* Polgármesteri Tanátsból ilyen Hirdetések jöttek - és függesztettek - ki közönségesen: —

1): *Langresi* lakosok! Három polgártársaitok elvitettek tegnap mint kezesek *Basileába*, kiket előttetek megnevezni

aunyi, mint azt a' mélységes keserüségér kifejezni, mellyet nekünk az ő tőlök való elválasztatásunk okoz. Ezek *Bonnet - Gerard*, *Viney - Japiot*, és az ifiú *Pain - sot* urak. Az öszszeszövetkezett Hatalmaságok azért folyamodtak ezen eszközhöz, hogy *lakosaink'* jó magokviseleteknek, mellyet ők ezektől seregeikre nézve várnak, annál több zálogával bírjanak. Iparkodjunk engedelmességünk által épen úgy mint magunk megalázása által nekik megbizonyítani, hogy ez az előre való vigyázás szükséglelett való volt, és hogy ők meggyőződve fognak elmenni tőlünk azon egyenesség felől, melly a' *Langresi* népnek megkülömböztető jegye. Ne felejtkezzünk - el mindenek felett arról, hogy azoknak a' személyeknek hártorsága és élete, a' kik érettünk kezességnek, a' mi magunkviseletitől vannak függesztette; forgassuk szüntelen szemünk előtt őket; minden tselekedeteink, minden lépéseink és beszélgetéseink azon eszközre legyenek intéztette, hogy kedves polgárjainkat, a' kik bennünket elhagyának, megtarthassuk, vagy, a' mit remélni lehet, őket magunk közzé nem soká viszsztatérni szemléhessük. —

„Polgárok, kiket a' gondolatlanság vagy könnyengondolkodás egy szempillantig megtáutorithatott, tekintetek a' veszedelemnek azon örvényére, mellyet a'

szerzett magának, kinek háza, a' példadással szolgáló keménységnek útései alatt mostanában öszsze rontatik; irtóztasson benneteket az 6 familiájának és gyermekeinek állapota, a' hasonló magatokviselésétől, ha egyéb eránt a' nép' szerentséltensége, melly annak következése, elegendő módon el nem tartóztatva benneteket. — Költ *Langresben* Jan. 22-dikén 1814-ben. — „*Guyot* Polgármester.

II). Az öszszeszövetkezett Hatalmasságok elfoglalva tartják városokat; az 6 ki nyilatkoztatott czélzások, az, hogy minden törvényes eszközök és módok által az ált. Jandó békességébéli boldogságot Európának megszerezze; ők kéntelenek azt, a' mit az 6 armádáinknak szükségeik kívánnak, kiírás által megszerezni; de nem akarják azt a' just, mellyet nékiek a' hadakozás törvényei adnak, a' szükségesnél tovább kiterjeszteni; mütassatok tehát bizodalmat hozzájuk abban, a' mit ezen intézetek kívánnak tölletek; a' magistratuális személyek példaadással mennek előre, Kövesse bátorságos állapot az ijedséget; járjanak ismét szabadon széllyel az emberek; nyiljanak meg a' boltok és magazinumok; folytatódjon az apró kereskedés a' minden napi szükséghez képest a' maga közönséges útján. Ne féljetekek semmi belső rendelleneségtől. Polgári előljárók és fenytéktartó katonai erő, egyesülve vigyáznak a' személynek és tulajdonnak hátorságára; chezképpent az egész város vegye ismét elő a' maga természeti tulajdonságát 's a' barátságos vendégfogadást; ezzel a' hódolással tartoztok az öszsze szövetkezett armádáknak és Felsőleges vezérjeinek.

„Kiadatot az öszszeszövetkezett seregek' nagy fő hadiszállások' helybéli Komendánsának meghatalmazásával, a' *Langresi* Polgármesteri Tanátsból; Jan. 22-dikén, 1814-ben.“

A' Frankofurtumi újságlevelekben így irtak *Düsseldorfból* Jan. 29-dikén: — „Az északi Német országí armáda sietve folytat-

ja útját a' Svétziai Koronörökös vezérlessé alatt a' *Rénus* felé, hogy a' Frantzia földön folyó nagy dolgokban részesüljön. — Három tsapatokban folytatja útját. A' 10 ezer, rész szerént Oroszokból rész szerént a' Lützwow szabad seregéből álló előljáró tsapat, Jan. 23-dikán már *Bremándl* járt. A' *Wallmoden* tsapatja Jan. 22-dikén takerodott szánakon által *Blankenese* mellett az *Albis* vizén; ezt 14 vagy 15 ezer emberekre számlálják, Oroszokra, Anglusokra, és Német Légióbéli katonaságra. A' 30,000 Svékusokból álló tsapatnak Jan. 23-dikára volt határozotva ezen vizen való általmenetele *Zollenspikernél*. A' *Stogonow* armádája is közelített az *Albis* felé; e' 10,000 emberekből áll. Ennyire számlálják a' Dánusokat is, a' kik 21-dikén *Glückstadt* mellett mentek által az *Albison*, oly czéllal, hogy vagy a' Svétziai Koronörököshöz, vagy pedig *Benningseu*hez tsatólják magokat; a' ki *Hamburg*-nál marad. Ez szerént az egész armáda közel 75,000 emberekre számláltathatik a' Dánusokkal együtt. A' lovasságát valami 20,000 emberekre, az ártíleriaját 200 ágyukra teszik.“

Antwerpia: — Ennek a' több tekintetben igen nevezetes erősségnek jelenvaló állapotjáról egymással ellenkezőleg irtanak a' közönséges újságlevelek. A' *Bremái* újság azt erősíti egy *Dordrecht* tudósítás után, hogy az abban lévő őrző sereg nem több 6000 embernél. Egy Német újságlevel az Anglusok után másképpen beszélt: — „Az Anglus levelek (úgy mond) sokat irtanak *Antwerpia*ról; azt mondják, hogy December' napjaiban nagyon megerősítették azt a' Frantziák a' vidéknek 's a' városnak költségeivel; egyrészt még az ott lévő tengeri nagy készületeknek is arra fordították. Az őrző sereget 15,000 emberekből erősítik állani, a' kik többire ifjú katonák és tengeri fegyveresek. A' Línea hajók' száma 26; 21 egészen kész, 5 pedig még műhelyben van.

Gen. *Decain* mindent elkövet ezen várnak leg rendkívül valóbb módon lehető védelmezésére. Jan. 21-dikén egy hosszú próklamátziót intézett a lakosokhoz, melyben ezeket mondja nekik: 'A' Császár különösen szívére vette a' maga jó városának *Antwerpiának* boldogságát, melly az eránta viseltető jó hajlandóság 's benne helyezettett bizodalom által megkülömböztetett módon megérdemlette a' Császárnak felőlle való gondoskodását. Őtet (t. i. Gen. *Decain*) azért küldötte oda a' Császár, hogy a' város jussait és függetlenségét védelmezze, azok ellen, a' kik oly szin alatt, hogy a' népeket megszabadítják, oly szolgáltságot szereznek nekik, a' milyent soha nem esmértek. Ő (t. i. *Decain*) mindent elkövet hogy a' szövetségeseket, mindenek felett pedig az Angliai Kabinétumot leggyűlölségesebbé tehesse, melyre sok matáriát szolgáltatnak néki *Vliesziágennek* az előbbeni alkalmatossággal történi elfoglaltatása, most pedig a' Kozákok. A' Frantzia *Conscriptziót* (katonakiírás' módját) úgy rajzolja-le, mint a' népekre nézve leg boldogabb intézetet, és Európa' szabadságának megfundáltatására leg szükségesebb eszközt."

Aachenből Jan. 26-dikán: — „Miheyyest Gen. *Czernitscheff* seregének egy részével *Lüttichbe* bészállott, azonnal olyan hírt vett, hogy 2000 gyalogokból és 400 lovasokból álló ellenséges sereg 2 ágyúval arra felé közelget *St. Trondból*. Oberster *Benkendorf* néhány száz Kozákokkal az ellenségnek eleibe küldettétvén, *Lüttichtől* egy órányira az ellenséges lovasságot megtámadta, vissza verte, és néhány embert fogságra ejtett; hanem azután, midőn t. i. már az egész ellenséges tsapat megjelent ellene, magát visszavonni kéntelenített; de oly szép rendel és tsendességgel, hogy az alatt Gen. *Czernitscheff* is a' maga lovasságának más részével a' verekedés helyére megérkezhetett. Már közel volt az ellenség *Lüttichnek* külső városaihoz, mikor

Gen. *Czernitscheff* néhány Svadrónókkal és két ágyúval réa tsapott. Azonközben még egy más Kozák tsapat is, melly az ellenséget megkerülte vala, annak hátára és szárnyára tsapott. Egy darabig keményen védelmezték magokat a' Frantziák, de végezetre az Orosz lovasság' heves bévágásait, mellyel magát egy Prusszus Svadron is öszszetsatolta vala, tsakugyan ki nem állhatta, 's a' rendet elvesztvén nagy sebességgel való hátrálásban kereste megmaradását. Oberster *Lapouchin* az alatt, míg a' verekedés tartott, néhány Kozákokkal egész az ellenséges ágyúig bétsapott, az ágyúzokat levagdalta, 's az ágyúkat elvette, hanem egy kanális miatt tsakugyan nem hozhatta el. —

„Az ellenség' veszése a' sok elesteken kívül, 3 elfogattatott tisztetkből és 83 köz emberekből állott, a' lovassága egészen semmiivé tétetett; a' gyalogsága sűrű sort katoná nyelvén szólván, *massát*) formáltván, úgy vonta vissza magát *St. Trondig*; egész addig üzegett a' Kozákoktól. Ez az egész ellenséges tsapat Császári testőrzőkből állott, és Oszályos Generális *Costez* által vezéreltetett. A' Gen. *Czernitscheff* gyalogsága akkor érkezett meg, mikor már vége volt a' verekedésnek. A' részünkről való holtakból és sebesekből álló veszés, két tisztre és 30 köz emberre telt. —

„Éppen most olyan híradás érkezett (így folytatja szavait az *Acheni* tudósító) a' Komendánsunkhoz, hogy az alatt, míg *Czernitscheff* *Lüttichnél* verekedett, egy Kozáktsoport a' Kapitány *Schilling* vezérlése alatt elfoglalta *Namurt*, a' honnét *Givet*hez vonta vissza magát Gen. *Sebastiani*."

Gen. *Castex* (ezeket *Lüttichből* írják) elvesztette egyik karját az itt történt verekedésben. Egy más verekedésben, melly *Antwerpia* mellett történt, 's a' hol a' miénink győzedelme ismét tökéletes volt, Fr. Gen. *Mirison* sebet kapott. — Azt mondják, hogy Kapitány *Schilling*, a' ki Brüssz-

szelhez küldetett-el egy szemlélődő tsoportal, semmi ellenséget nem talált ott, sőt hogy a' Gen. *Bülow* ármádájának egy tsapatja ezt a' várost már el is foglalta.

A' *Vlieszingeni* Komendánsnak egy levelit el fogták a' szövetséges seregek melyben azt mondja, hogy reméli, hogy ezen erősséget sokáig megoltalmazhattya, hanem *Walchern* szigetének védelmezésére 's a' lakosoknak zabolán való tartatásokra nintsen elegendő ereje; az Anglusoknaak oda való kiszállásoktól fél. — Kétségkívül ezért iparkodnak ezen szigetre naponként többtöbb Frantzia seregek kiszállani. Az Anglusok 20 Línea hajókkal és számos Fregátokkal jelentek-meg *Vlieszingen* mellett.

Hívtatal szerént való hadi tudósítások.

A' *Langresből* Febr. 1-ső napján indult tudósítások szerént ugyan ezen hónap 3-dikán elkezdődnek a' közönséges békeségnek helyreállittatását illető *Preliminaris Conferentziák* a' *Sequana* mellett-lévő *Chattillonban*. —

Austria' részről *Status- és Conferentziális Minister Gróf Station*; az *Orosz Birodalom*' részről *Belső Titkos Tanácsos* és a' Cs. K. Udvarnál *Bétsben* volt-előbbeni *Orosz követ Gróf Rasoumovsky*; az *Anglus Udvar'* részről az *Austriai Cs. Királyi*, és az *Orosz Császárt Udvarokhoz* rendeltetve lévő *Lord Aberdeen* és *Lord Cathcart*, 's a' *Pruszsiai Udvarnál* lévő *Követ Gavallér Stavart Károly*; *Pruszsia* részről az *Austriai Cs. K. Udvarnál* lévő *Követ Báro Humbolt*; 's végezetre a' *Frantzia birodalom*' részről a' külső dolgokra ügyelő *Minister a' Vicentzai Hertzeg* jelennek-meg ezen *Congressuson*. —

A' külső dolgokra ügyelő *Anglus Minister Lord Kastlereagh* is megjelenik ugyan ott.

A' hadi munka, megállapodás nélkül

folytattatik a' békeség felett való alku. dozások alatt.

A' fő ármádánál előfordult utóbbi hadi történetekről ilyen előre való tudósítások érkeztek-meg: —

„A' Jan. 24-dikén *Bar-sür-Aube* mellett történt fényes verekedés után az ellenség visszavonta vala magát fegyveres erejének nagyobb részével *Troyes* felé, és *Brienne* városán által *Chalons* felé. —

Egy 25,000 emberekből álló ellenséges ármáda Jan. 28-dikán elő nyomult *St. Dicier* felé, mellyet oly véggel foglalt vala el *Gen. Lanskoj* 800 lovasokkal, hogy onnét az ellenségnek a' *Chalonsi* úton való mozdulásaira figyelmezzon. Ez a' *Generális* vissza vonta magát az eleibe adott parantsolat szerént, és az ellenség ötet *St. Dicier*től egy óra távolságyira elkísérte. —

„Jan. 29-dikén délutáni 3 órakor megtanadta az ellenség a' *Napoleon Császár* személyes vezérlése alatt, a' ki *Párisból* az ármádához megérkezett vala, a' *E. M. Blücher* vezérlése alatt lévő szövetséges ármádának egy részét az ő *Brienne* mellett lévő állásában. *Soulaines* és *Montiender* felől, két tsapatokban, a' mellyek minden tudósítások szerént 50,000 emberekből állottak. —

„Az ellenségnek egész éjfélig megújítva tett minden azon való iparkodásai, hogy a' kastélyt és attól egy fertály órányira lévő *Brienne* városát elfoglalhassa, híjávalók voltak; kéntelenített a' szövetségesek' vitésége előtt hátat adni és magát rendtelenséggel vissza vonni. Egy sas és nyoltz ágyúk estek a' győzedelmek' kezire. —

„*Brienne* a' verekedés közben meggyúlt az ellenségnek tüze miatt, melyre nézve *E. M. Blücher* a' maga lovaságának egy részét ezen város mellett hátra hagyván, ármádájának több részével még azon éjjel igen jó állásha helyhezitette magát az

Aube job partján *Maison* és *Trannes* között, a' hol a' Würtembergi Koronaörökös vezérlése alatt lévő armáda is megszállott. —

„A' szövetségesek' fő armádájának fő vezére Hertzeg *Schwartzenberg*, F. M. *Blücher*l egyetértőleg megtett Jan. 30-dik és 31-dik napjain minden intézeteket, ahozképpest, mint az ellenségnek megtámadásra czélzó intézetei kívántak, mellyek felől az elfogatott levelek és a' Jan. 29-dikén eléfordult környúlállások szerént ketelkedni semmit nem lehetett. —

„F. M. Hertzeg *Schwartzenberg* Jan. 31-dikén éjjel által tette a' maga fő hadiszállását *Colombeybe*, és minden tsapatok megérkeztek a' kirendelt helyekre. Februárius 1-ső napjára közönséges megtámadás várattatott, a' midőn megérkezett a' hír, hogy az ellenség minden pontokon vonnya magát visszafelé. —

„A' szövetséges armádák leg nagyobb egyetértéssel folytatják a' magok munkáikat. —

„*Attemann* Gróf *Platow*, egy könnyű sereggel útnak indúlt *Sens* városán által *Fontainebleau* felé.“

Kaunitz - Rietberg ő Hertzegségének, hajdan a' Dániai Királyi Udvarnál volt Cs. K. rendkívül való Követnek, kegyelmesen megengedni méltóztatott ő Cs. K. Felsege, hogy a' Dánus Királytól néki adatott *Dannebrog - Rend* nagy kereszt-czímerét hordozhassa.

Ő Cs. Királyi Felsege a' *Württembergi* Koronaörökös Princzet a' *Mária Theresia* katonai Rendjének keresztjével megajándékozván, azt ilyen levél mellett adta által Feldmarschal Hertzeg *Schwartzenberg* ő Királyi Hertzegségének: —

„Királyi Korona Princz, igen kegyelmes Fejedelem és Ur! Ő Felsege a' Csá-

szár az én Uram kegyelmesen reám bízta, hogy a' *Mária Theresia* Rendjének keresztjét Királyi Hertzegségednek által küldjem. Szolgáljon ez, az ő Felsege kifejezése szerént, Királyi Hertzegségednek az *Epinall* nevezetes nap' maradandó emlékezetűl, a' melly uapnak szerentsés következesei az egészre nézve ily joltévo módon munkálódnak, 's a' mellyet mi a' Királyi Hertzegséged nagy belátásának és vitézségének köszönhetünk. Midőu én ilyenképpen az ő Felsege' parantsolatját telyesítem, méltóztatassou Királyi Hertzegséged az én legmélyebb tiszteletemnek kinyilatkoztatását kegyelmesen elfogadni.“

Elegyes Tudósítások.

A' *Monachiumi* újságban így írtak *Laufenből* Jan. 29-dikén: — „Az *Austriai* tartalék armádának lovasága ilyen rendel útazik által városunkon: Jan. 29-dikén a' Császár Huszár Regimentnek 8, a' Fő Hertzeg *József* Huszár Regimentjének 2 — Jan. 31-dikén a' *Kienmeyer* Huszároknak 6, a' *Ferdinand* Fő Hertzeg Huszárjainak is 6 — Febr. 2-dikén a' *Palatinális* Huszároknak 6, a' *Lotharingiai* Vasasoknak 2, a' Császár könnyű lovas Regimentjének 2, a' *Rosenberg* könnyű lovasainak is 2 Svadronaik, érkeznek-meg ide. Az utolsó tsapat 4-dikben hagyja ide a' várost; és így az egész sereg 7 napok alatt takarodik által egyegy napi nyugvást tartván itt a' tsapatok.

Regensburgon Jan. 27-dikén és 29-dikén *Orosz* seregek és ágyúzóok takarodtak által, *Ulma* felé folytatván útjokat. Ezek után következtek Februárius 2-dikén és 3-dikén *Austriai* Regementek, a' melly két napi szállítványok között az első 4000, a' második 3400 emberekből állott. A' *Devovich*, *Collaredo Jeromos*, *Simbschen*, *Collaredo József*, és *Gyulay* Regementjeikből valok voltak a' tsapatok.

A' *Frankfurtumi* újság szerint *Párisban* ezek voltak a' leg újabb újságok: —

A' *Párisi* Invalidus-házban lakó veteránusok, a' kik valaha a' Császári test-őrző seregben szolgáltak, kérő levelet adtak -bé a' magok vezérjek Marschal *Sarrurier* által az eránt, hogy engedtessek-meg nekik, hogy a' mostani környülállásokra nézve ismét tehessenek hadi szolgálatot, melyhezképpest néhány százan az alkalmazottabbak ismét felvétettek a' szolgálatra, és közönségesen kihirdettetett, hogy mind azok a' penzió lévők, a' kik valaha a' test-őrző seregnél szolgáltak, ha a' szolgálatra még alkalmazatosoknak érzik magokat, álljanak ismét elé.

Napoleon Császár Jan. 18-dikán ismét nagy mustrát tartatott a' *Caroussel* piaton, lovas Granadirosokkal, lovas vadászokkal, Dragonyosokkal, 's nevezetesen egy új lántsás regementel. Mind ezek az armádához vették útjokat.

Jan. 19-dikén 1 órakor a' Státustanáts tartott a' Császár' előlülése alatt rendkívül való gyűlést, melyben a' Fr. Princzeken, a' Birodalom nagy Dignitáriusain, 's Ministerekén kívül a' birodalomnak sok egyéb fő emberci jelen voltak.

A' *Tirolisi* újságok így írtak *Trientből* Jan. 17-dikén: — Velentzének kezünkre leendő kerülését nem soká remélhetjük. Jan. 19-dikén nevezetes támadás történt ott a' Fr. őrző sereg ellen, a' melly mindazáltal még ekkor elnyomta a' larmát, azért, hogy az Anglusok és Austriaiak nem voltak elég közel; 48 hajósok és halászok, kik a' Frantzia sántzokat nagy

eltökéllettséggel megtámadták és vitták, megfogattatván agyon lövettettek; lantzon még sokkal többen vannak.

A' Bétsi *Vándorló* nevű újságban ma ez az a' leg újabb és nevezetesebb újság: — Londonban olyan hír volt, hogy *Monsieur*, a' Provintziái Gróf (Frantzia Királyi Princz) 19-dikben útnak indul onnét. Princz *Angouleme*, az *Artéziai* Gróf idősb fia, a' 16-dik *Lujos* Király leányának férje, 18-dikra virradó éjjel már útnak indult volt.

Düsseldorfból Januárius 31-dikén: — „Ügy esett értésünkre, hogy *Antwerpia* feladta magát a' szövetséges seregeknek, a' kik ott felettebb sok ágyút, munitziót, hajót, 's egyebet kaptak. Nagy obajtással várjuk ezen fontos hírnek betelyesedését.

Béts Febr. 11-dikén. — Ma reggel ilyen újságokat vettünk: —

Ő Austriai Cs. K. Felsege Febr. 3-dikán reggel *Langres* városát oda hagyván *Chaumontba* ment-el Felseges Udvarával.

A' *Langresből* Febr. 2-dikán idült levelek szerint a' szövetséges seregek Febr. 1-ső napján *Brienne* és *Trannes* között tökéletes győzedelmet vettek az ott lévő ellenséges seregen. Mikor a' Kurir F. M. Hertzeg Schwartzenberg fő hadi szállásáról, melly ekkor Bar-sür-Aube városában volt, útnak indult, t. i. Febr. 2-dikán reggeli 4 órakor, már 55 ágyút vettek volt el a' szövetségesek az ellenségtől, és néhány ezer embert ejtettek fogságre. Az ellenség minden pontokon hátrálásban foglalatoskodott, és a' miéinktől kergettett.

Februarius 5-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 192 1/2 forintó Váltótzedulában. — Egy Császár aranyért 8 f. tot és 51 7/8 krt.

Írta Pántzél Dániel.